

moet hij een scherpe kijk op de toekomst hebben gehad, gezien de volstrekt overheersende positie die de IBM sinds jaren op de markt van de toen nog volkomende onbekende computers inneemt. Voor zijn bijdrage tot de 'Gallery of Science and Art' ontving Chabot van de IBM een indrukwekkende medaille als een 'Honorable Award for a notable contribution to the art of the world', wat in de Amsterdamse kunstwereld de aandacht trok. In april 1940 opende het maandblad *Kroniek van Kunst en Cultuur* met een stuk van Antony Bosman, dat aldus aanving: 'Indien men mij zou vragen wie de belangrijkste schilder in Nederland is, zou ik geen ogenblik aarzelen om de naam "Hendrik Chabot" te noemen'. Gezien mede de bespreking die Abas in de *NRC* van 20 april 1940 aan de pas geopende Chabot-expositie bij Van Lier wijdde, waarin hij gewaagde van 'een geconcentreerde kracht als weinig in onze schilderkunst van deze eeuw aan te wijzen is geweest', lijdt het geen twijfel of toen werd Chabot als een zeer belangrijk, zo niet de belangrijkste schilder in Nederland beschouwd. En toch moest deze stille, bescheiden werker in het schamele atelier bij de Rotte restaureren en nog eens restaureren om zoals het vandaag heet zijn koopkracht op peil te houden.

De in september 1939 uitgebroken Tweede Wereldoorlog had hier de kooplust voor eigentijds werk zo goed als vernietigd. Op deze tentoonstelling verkocht Van Lier niets, totdat op donderdag 9 mei Nes ter Gast, groot bewonderaar en meermalen koper van Chabots werk, na veel telefonisch overleg tussen de handelaar en de schilder plotseling kocht! Nauwelijks was Ter Gast vertrokken of Van Lier schreef opgewonden een brief aan zijn vriend: 'Die zaak is voor elkaar! (...) uitgerekend op dit allermiserabelste ogenblik'. Toch moet de joodse kunsthandelaar diezelfde avond enig voorgevoel hebben gehad. Hij belde Chabot wegens het grote nieuws op. Nu durfde de schilder het aan: hij zei tegen zijn vrouw dat hij met het restaureren wilde ophouden. Voortaan zou hij alleen maar vrij schilderen, te meer omdat hij, zoals hij voor de zoveelste maal beweerde, nu eindelijk zeker wist, wat schilderen was. Gelukkig en hoopvol gingen de Chabots slapen. Nog in de nacht werden zij gewekt, door doffe dreunen in de verte. Het was oorlog.

Dat heeft Chabot hevig aangegrepen. Nu lieten zich ook nog gevolgen gelden van een plotselinge ongesteldheid, toegeschreven aan een kolendampvergiftiging, die hem in 1938 had overvallen, doch die spoedig als vrij onschuldig was beschouwd.